

Пропозиції
до проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо
вдосконалення повноважень органів місцевого самоврядування та їх
посадових осіб у період дії воєнного стану»
*(реєстр. № 8056 від 19.09.2022 р.)**

Метою законопроекту є удосконалення нормативної основи діяльності державних органів, у тому числі військових, військово-цивільних адміністрацій та органів місцевого самоврядування (їх посадових осіб) в умовах воєнного стану.

Проектом передбачено внесення змін до законів України: «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про правовий режим воєнного стану», «Про запобігання корупції», «Про військово-цивільні адміністрації».

Не заперечуючи необхідність удосконалення законодавства щодо повноважень органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб у період дії воєнного стану, вважаємо за доцільне висловити таке.

Реалізована у проекті ідея наділення Президента України повноваженнями щодо утворення військової адміністрації населеного пункту (населених пунктів), що діятиме на одній території юрисдикції (в межах території однієї територіальної громади) із органами місцевого самоврядування, тягне низку ризиків.

Так, пропонована редакція частини другої статті 4 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» розширює дискреційні повноваження Президента України, наділяючи його правом прийняття одноособового рішення про утворення військових адміністрацій. Наділення Глави держави такими повноваженнями в контексті статей 6, 8, пункту 31 частини першої статті 106 Конституції України актуалізує необхідність визначення в законі відповідних підстав одноособового прийняття рішення.

Крім того, абзац другий частини третьої статті 4 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» в редакції проекту з формально юридичних позицій не враховує характер змін, що відбулися в адміністративно-територіальному устрої у зв'язку із запровадженням добровільного об'єднання територіальних громад. Натомість утворення військових адміністрацій на одній території юрисдикції із органами місцевого самоврядування територіальної громади несе ризики спорів про компетенцію та збалансований розвиток території цієї громади.

Варто звернути увагу і на необхідність уточнення абзацу третього частини третьої статті 4 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» в редакції проекту стосовно визначення підстав для утворення військових адміністрацій населених пунктів. Прийняття «сільськими, селищними, міськими, районними в місті (в разі їх утворення) радами та/або їхніми виконавчими органами, та/або сільськими, селищними, міськими головами» «рішень з порушеннями Конституції та законів України» безумовно потребує правової оцінки та відповідних реакцій з боку органів державної влади, але, своєю чергою, це має

бути ключовою підставою для введення військових адміністрацій населених пунктів.

Положення законопроекту щодо захисту в судовому порядку «власних інтересів» військових адміністрацій (пропонована редакція пункту б частини шостої статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану») потребує уточнення з огляду на те, що військові адміністрації населених пунктів як органи публічної влади не можуть мати «власних інтересів», що можуть бути захищені в судовому порядку. Вони наділені компетенцією та повноваженнями (зокрема, визначеними частиною другою статті 15 вказаного Закону) загалом для забезпечення дії Конституції та законів України, запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, оборони, цивільного захисту, громадської безпеки і порядку, захисту критичної інфраструктури, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян.

Низка положень законопроекту потребує доопрацювання в контексті дотримання вимог законодавчої техніки.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

**Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*